

Legionärssjuka

Smittskyddsläkarnas Smittskyddsblad

Vad är legionärssjuka?

Legionärssjuka är en typ av lunginflammation som upptäcktes på 70-talet vid ett utbrott bland amerikanska krigsveteraner, legionärer. Sjukdomen, som endast drabbar människor, orsakas av en bakterie som heter Legionella, de flesta med tillnamnet pneumophila som betyder att den tycker om lungor.

Hur man blir smittad?

Bakterien finns normalt i låg halt i vanligt kallvatten, både från vattendrag och grundvatten men mängden där är för liten för att framkalla sjukdom. Om, däremot, bakterien får tillfälle att tillväxa, vilket kan ske vid en vattentemperatur mellan 20-45°C, kan man smittas och bli sjuk om man andas in vattendimma (aerosol) med bakterier. Att dricka vatten med hög halt av legionellabakterier är ofarligt liksom att få det på huden.

Vattenledningsvatten kan således vara smittfarligt om kallvattnet blir för varmt (>20°C) eller varmvattnet är för kallt (<50°C). Sådana förhållanden uppkommer lätt om vattenledningssystemet innehåller många blindledningar där vattnet blir stillastående. Vattenaerosol uppkommer om man spolat kraftigt i ett handfat eller duschar. Kyltorn, bubbelpooler, större klimatanläggningar och andra apparater med vatten kan också ge upphov till vattenaerosol med Legionella om de inte sköts enligt instruktion.

Smitta överförs inte från människa till människa. Du behöver därför inte vara orolig för att smitta personer i din omgivning.

De flesta som utsätts för legionellasmitta får inga symtom alls.

Den som har nedsatt immunförsvar är speciellt mottaglig för legionellainfektion. Det händer ibland att patienter smittas på sjukhus eftersom många där har kraftigt nedsatt immunförsvar till exempel vid cellgiftsbehandling eller efter transplantation.

Risken är också större vid utlandsresor, till exempel till Sydeuropa, samt om man är rökare.

Vilka är symtomen?

Vanliga symtom vid legionärssjuka är hög feber, huvudvärk, muskelvärk och torrhosta. Diarré kan förekomma liksom psykisk påverkan (oftast förvirring). Den lunginflammation som oftast utvecklas blir inte sällan långdragen och besvärlig. Infektionen går bra att behandla med antibiotika, dock inte penicillin som är standardmedel vid vanlig lunginflammation.

Efter en legionellainfektion känner man sig ofta trött med nedsatt kondition ganska länge.

Tänk efter - var kan du ha smittats?

Om du fått legionärssjuka kommer din läkare eller någon från Smittskyddet att fråga ut dig om vilka vattenaerosolkällor du kan ha utsatts för. Ibland kan det också bli aktuellt att kontrollera vattentemperatur eller ta vattenprov vilket sköts av kommunens miljökontor.